

EXPEDITIEVERSLAG 2020

2020, een jaar om snel en tegelijkertijd nooit te vergeten!

13 maart... nooit gedacht dat een pandemie onze wereld op slot zou zetten. Ook in De Oever hebben we veel niet kunnen doen maar als we terug blikken hebben we toch veel gerealiseerd. We hebben allerlei unieke momenten meegemaakt. We bewandelden nieuwe paden die we anders misschien (nog) niet hadden ontdekt. Dit deden we letterlijk in de natuur tijdens onze walk and talk met jongeren, gezinnen en medewerkers maar ook figuurlijk. Dit bracht nieuwe kansen, nieuwe leermogelijkheden en succeservaringen. Toch zou het niet correct zijn alles positief voor te stellen want het was ook een jaar waarin we hebben geploeterd en af en toe onze moed hebben verloren. Het is niet gemakkelijk geweest maar samen gingen we door om een gezonde leer- en ontwikkelcontext voor kinderen en jongeren te creëren. Dit verslag starten met een dankjewel en onze appreciatie voor de jongeren, gezinnen, hun netwerk, onze partners en ons oeverteam is op zijn minst op zijn plaats. Bedankt allemaal!

vzw De Oever, Partner Integrale Jeugdhulp en het Agentschap Opgroeien

Betere zorg

Als organisatie doen we alle inspanningen die binnen ons bereik liggen om de caseload van de begeleiders naar een niveau te brengen om gezinnen maximaal te ondersteunen. We verwachten de volgende jaren dat de veerkracht van gezinnen die onder grote druk staan verder afneemt en dat meer intensieve hulp nodig is bij kwetsbare gezinnen. Sinds 2020 hebben wij een erkenning voor 18 modules intensieve trajectbegeleiding en kunnen wij beter inzetten om deze gezinnen te versterken.

Actieplan "Zorgen voor Morgen": 6 extra modules SofS

Dit plan is uitgerold door Wouter Beke in samenwerking met Opgroeien. Hiermee wil Vlaanderen voorbereid zijn op de uitdaging die na de gezondheidscrisis een nieuwe topprioriteit zal zijn nl. de mentale gezondheid. Het plan vertrekt vanuit de bezorgdheid over het mentale welzijn van iedereen maar het heeft ook specifieke doelgroepen voor ogen zoals kwetsbare minderjarigen in en uit de jeugdhulp. Onze aanvraag voor een "structurele" uitbreiding in het kader van SofS werd goedgekeurd. We zien dit als een waardevol signaal naar onze organisatie. Concreet betekent dit dat we in partnerschap met de Wiekslag elk 6 modules SofS vanaf januari 2021 verder kunnen vormgeven. Deze modules dienen als laatste kans voor gezinnen met jonge kinderen waar uithuisplaatsing dreigt. De intensiteit van deze begeleidingen verdubbelt voor deze gezinnen.

Talent in verbinding: papa en dochter

Opvallende nieuwe medewerker in ons Vlot-team

Rexy is een 2 jaar jonge Toller met een opleiding als therapiehand die ons team is komen versterken (12,5% jobtime voor zijn baasje). Samen met zijn baasje heeft hij eerst stage gelopen in o.a. de Kidscampus en Het Luik. In deze moeilijke coronaperiode waar naast het gemis van een breed netwerk zelfs de nabijheid van ouders een gemis was...was Rexy een lichtpuntje en knuffelcontact. Na een succesvolle stage hebben we hem ingeschakeld in de individuele begeleidingsdoelen van onze kinderen.

Ombouw van ons dagcentrum: 12 modules intensieve contextbegeleiding in combinatie met een ondersteunende module

De ombouw van het dagcentrum werd in maart 2020 met de goedkeuring van onze erkenningswijziging een feit. Deze tijdelijke hererkenning wordt 2 jaar opgevolgd vanuit het agentschap. In de plaats van locatiegebonden hulp zullen wij meer gezinnen met vooral jonge kinderen binnen de eigen context ondersteunen. Na de goedkeuring is de ombouw gerealiseerd en ingegaan op 1 juli 2020. Vanaf toen kon de intensiteit van deze begeleidingen verdubbelen wat maakt dat voor een aantal trajectbegeleiders de caseload vermindert van 8 naar 7. Onze ondersteunende module is ruim inzetbaar, altijd op maat en steeds aanvullend aan een individueel traject en dit zowel voor hogervernoemde trajecten als voor onze andere kinderen en jongeren. Vanaf 2021 zetten we deze module ook in voor externe cliënten. We hebben gekozen deze module toe te voegen aan ons Vlot-team.

Signs of Safety

2020 zou het jaar worden waarin 125 medewerkers ondergedompeld werden in de benaderingswijze van Signs of Safety. Zo gezegd, zo gedaan, zelfs in tijden van corona. De 3-daagse opleidingen hebben we online verder gezet. Medewerkers kregen voldoende handvaten aangereikt om toe te passen binnen nieuwe en lopende trajecten. We zoeken onze weg in het framework/het driekolommenmodel en dit in partnerschap met de verwijzer/consulent. We experimenteren met "het woord en beeld" om kinderen in hun taal te vertellen waarom hulpverlening is ingeschakeld in hun jonge leven met als doel beter te begrijpen wat er gebeurt en kinderen te ontschuldigen. Daarnaast is netwerkoverleg/familieberaad een fundamenteel onderdeel in elk traject. In dit overleg is De Oever procesbegeleider en laten we ouders en betrokkenen nadenken over wat goed zou zijn voor het kind en laten we hen mee zoeken naar oplossingen en keuzes maken. Zo willen we de verantwoordelijkheid leggen daar waar ze hoort nl. bij de ouders en de personen die het dichtst bij het kind staan. Hiermee positioneren we ons en vooral onze residenties als tijdelijk en ondersteunend aan de eigen context van de kinderen. De implementatie van een nieuwe kijk en ongekende tools zorgen ook voor onzekerheden en uitdagingen. Daarom zijn we aan de slag gegaan met leer- casussen en hebben we maandelijkse groepsintervisies opgestart voor trajectbegeleiders. Ook op casusniveau werd een werkbegeleider gekoppeld aan een traject om samen met trajectbegeleider, co-begeleider en indien van toepassing ook de leer- en leefgroepbegeleider steun en omkadering te geven in een lopend traject en indien nodig mee richting te bepalen. In 2020 kenden we heel wat goede praktijken en waar het moeilijk liep waren we mild en stuurden we als lerende organisatie bij. In 2021 zetten we onze trainingen verder met de focus op "veiligheidsplanning" voor trajectbegeleiders en leer- en leefgroepbegeleiders, wel met een andere intensiteit.

Hulpvormen binnen De Oever

Structureel aanbod = Trajecten	erkende capaciteit
Verblijf met contextbegeleiding	
Contextbegeleiding na verblijf	
Contextbegeleiding breedsporig (thuisbegeleiding)	
Contextbegeleiding ifv Positieve Heroriëntering	
Contextbegeleiding ifv Autonoom Wonen	
Kortdurend crisisverblijf	
Totaal	186
Extra aanbod via projecten	
Verblijf met contextbegeleiding breedsporig (Saudade)	15
Contextbegeleiding ifv Autonoom Wonen NBBM	8
Kleine Woonenheden	10
Totaal	33
Aanmeldpunt NBBM	3
Totaal: 29 aanmeldingen	
Ondersteunende module	1
Crisisverblijf verzekerd aanbod	1
Crisisverblijf mogelijks aanbod	1
Plantrekkers (samenwerkingsverband)	11

Wie geïnspireerd is, wordt zelfsturend.

-Nietzsche-

Zelfsturing

In onze leer- en leefgroepen hebben we de focus gelegd op hoe we kunnen groeien in zelfsturing. Een interne audit bij elk team gaf ons inzicht in welke mate zelfsturing ontwikkeld was. Tijdens de topdagen (overleg met alle leer- en leefgroepbegeleiders) gingen we aan de slag met deze bevindingen en met 8 krijtlijnen voor zelfsturing die vanaf 2021 organisatiebreed zullen toegepast worden.

Nieuw directieteam

Eind februari verliet toenmalig directeur Thierry Taverna ons schip. Een nieuw zoekend directieteam samengesteld uit 4 directieleden, nam zonder veel voorbereiding de verantwoordelijkheid op voor een organisatie die volop in een veranderingsproces zit. Na amper 2 weken belandden we in een grote gezondheidscrisis en moest het team onmiddellijk tot crisismanagement overgaan. Intussen heeft het team tijd besteed aan het eigen groeiproces als nieuw zelfsturend team en dit in nauwe samenwerking met de Raad van Bestuur. Omringd door een getalenteerd oeverteam, overtuigd van onze missie, visie en waarden en in tandem met de coaches kijkt het team vol vertrouwen naar de toekomst.

Maatschappelijke en politieke waardering voor de zorg

Onze leefgroepen bleven draaien, onze gezinnen en jongeren hadden meer dan ooit onze steun hard nodig. We stonden er tijdens de coronacrisis en we deden dit met overtuiging maar niet zonder angst. Het applaus in de straten, hartverwarmende berichtjes, gratis paaseitjes, IT-ondersteuning, energiegevend attenties... het deed deugd. Ook de Vlaamse overheid deed een belangrijke inspanning t.v.v. de Vlaamse social-profit sectoren. Hierin zien we de erkenning van onze dagelijkse inzet.

265

kinderen/jongeren
zijn in 2020 samen
met hun context begeleid

- 125 meisjes en 140 jongens waarvan 68 kinderen onder 12 jaar 179 jongeren van 12 t.e.m. 17 jaar 18 jongeren van 18 t.e.m. 20 jaar 0 jongvolwassenen vanaf 21 jaar
- 77 opgestarte dossiers
- 47 niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp
- 30 rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp
- 80 afgesloten dossiers
- gemiddelde begeleidingsduur: 647 dagen
- 31 nationaliteiten
- waarvan 114 Belgen, 60 Afghanen

Jongeren gingen tijdens de lockdown op zoek naar creatieve manieren om toch hun hobby verder uit te oefenen. In Fonto Nova hebben ze zelf een fitness gemaakt in de tuin. Banken werden verbouwd tot fitnessstoel en met emmers en beton ontstonden halters.

In Saudade zou ook 8 juni verlossing brengen na een lange lockdown. De jongeren keken uit om terug naar school te gaan, te leren en hun vrienden te ontmoeten. Maar net op dat moment testten 1 jongere en 2 begeleiders positief. Heel de leefgroep bleef 14 dagen in quarantaine.

Corona goed gehandeld

De richtlijnen door het coronavirus hebben een grote impact gehad op de dagelijkse werking van onze diensten bv. geen huisbezoeken, nieuwe bezoekregels in de leer- en leefgroepen, vaste bubbels om de interne werking te kunnen blijven garanderen... Het directieteam maakte voortdurend de vertaalslag van wijzigende maatregelen naar werkbare protocollen op de werkvloer en kon hierbij rekenen op een goede samenwerking met het Agentschap Opgroeien en onze arbeidsgeneeskundige dienst CLB. Dankzij de inspanningen van onze interne preventieadviseur was elke medewerker en elk team steeds voorzien van het nodige beschermingsmateriaal. Ook bleef onze werking niet gespaard van covidbesmettingen. We hadden 5 outbreaks in onze leer- en leefgroepen. Zowel jongeren als medewerkers testten positief.

Collegialiteit

Om zorgcontinuïteit te kunnen garanderen werden trajectbegeleiders gekoppeld aan de leefgroepen. Zij ondersteunden tijdens de bubbelwerking en bij de outbreaks. Ook medewerkers uit andere rollen toonden hun zorghart en waren bereid te helpen waar nodig.

Tevredenheidsmeting

Tevredenheidsonderzoek 2020 toont een globale cliënttevredenheid van 81%.

Werken aan warme gezinnen

We moeten er zijn voor elkaar, zeker als het moeilijk gaat. “Zijn” kreeg in 2020 een andere dimensie. Angst en onzekerheid tekenden onze dagen. De impact van Covid 19 was groot voor iedereen maar meer nog voelbaar bij kwetsbare gezinnen. We waren getuigen van eenzaamheid, isolatie, gezinnen die bedolven onder de dagdagelijkse beslommingen in overlevingsmodus gingen, toenemende kansenverschillen... Maar het afgelopen jaar getuigde zeker ook van enorm veel mooie en ontroerende momenten. We hebben veel betekenis gehad voor kinderen en jongeren en hun netwerk en zij voor ons! We hebben veel crisismomenten gehad maar hier zijn mooie leeransen en inzichten uit gegroeid!

Afstand en vertrouwen

De gezinnen in thuisbegeleiding, de kinderen/jongeren die de mogelijkheid hadden om naar huis te gaan en onze jongeren die op jonge leeftijd zelfstandig wonen, worden midden maart plots geconfronteerd met het wegvallen van nabije hulp. De huisbezoeken waren een groot gemis. Via beeldbellen missen we heel wat signalen en kunnen we de situatie minder goed inschatten. Daarnaast bereiken we sommige jongeren en gezinnen online erg moeilijk. Dat snijdt in het verantwoordelijkheidsgevoel van onze medewerkers en het maakt begeleiders onzeker. We moesten meer dan ooit leren vertrouwen in de krachten van onze kinderen, jongeren en hun ouders en dit in een periode van angst en onzekerheid. Dit geeft kansen maar het houdt ook risico's in want we moeten extra waakzaam zijn voor de kwetsbare plekken die in tijden van stress kunnen groeien en thuissituaties mogelijk nog onveilig maken.

Veerkracht bij gezinnen

School, sport, hobbies, contact met grootouders... vielen weg als veilige en fijne ontwikkelplek voor kwetsbare kinderen. Ouders missen stabiliteit en moeten structuur aanbrengen en hun kinderen begeleiden in het maken van schoolwerk. Bovenop de bestaande stressfactoren en het minder kunnen benutten van hulp, veroorzaakt dit extra stress. Tegelijkertijd blijken sommige gezinnen een grotere veerkracht en zelfredzaamheid te hebben dan gedacht, wat meer zelfvertrouwen veroorzaakt bij zowel het gezin als de hulpverlener. Zij bleken het prima te redden met minder hulp.

De Souw: “Corona heeft ons dik gemaakt. De online lessen waren heel zwaar. Ik had geen besef van tijd. Maar ik kon wel langer slapen en les volgen in mijn pyama.”

Netwerk werkt

Hoe meer dat kinderen voelen dat anderen aan hun denken en er voor hen zijn, hoe liever ze zichzelf zien en hoe beter ze kunnen ontwikkelen. De sociale afstand die door covid zo belangrijk was, raakte de kern van ons begeleidingswerk: inzetten op stevige netwerken, liefst in de natuurlijke omgeving van het kind, zorgen dat gezinnen geconnecteerd blijven en duurzame relaties opbouwen. De kinderen die tijdens de eerste lockdown in de leefgroep bleven hebben hun ouders weken niet kunnen zien. De fysieke afstand werd nog eens extra benadrukt en dit in een onzekere periode waar kinderen extra nood hebben aan de nabijheid van mensen die hun echt graag zien, stabiliteit en perspectief. Net daarom zijn we maximaal blijven inzetten op werken met het netwerk en dit binnen de creatieve mogelijkheden van de maatregelen. Dit heeft veel gevraagd van onze trajectbegeleiders. Naast het administratieve werk, hebben zij zich dikwijls moeten verantwoorden bij samenwerkende instanties, netwerklieden en ouders, zeker bij situaties die soms plots en ingrijpend wijzigden. Dit was heftig maar het resultaat was hoopgevend. Het tempo van netwerkberaden steeg nooit zo snel en ouders werden nog nooit zo hard betrokken.

Outreaching werken

In onze Kidscampus slaagden we er in 5 kinderen, waarvan sommigen zonder terug-naar-huis perspectief, naar de eigen context te oriënteren. Ouders en netwerk grepen deze kans om hun verantwoordelijkheid opnieuw op te nemen. We installeerden een outreachteam dat zeer intensief begeleidde in de context. We hebben zo de crisis positief om kunnen buigen tot een kans voor kinderen en gezinnen.

Het Luik: “gescheiden worden van onze ouders al die tijd was vreselijk terwijl anderen wel heel die tijd naar hun netwerk konden.”

Creatief

Hulpverleners worden creatiever en komen onder druk van de crisis sneller tot maatwerkoplossingen. Zo heeft onze ondersteunende module “Vlot” haar vast aanbod meteen omgetoverd naar individuele trajecten die kinderen één op één of samen met iemand uit hun netwerk de kans gaven om samen iets te doen, los van de thuisomgeving, de leefgroep ... Onze amigowerking, gericht naar jongeren die autonoom wonen, organiseerde online kooksessies om samen gezonde maaltijden te bereiden. Begeleiders experimenteerden met mogelijkheden om te ondersteunen bij afstandsonderwijs.

Positief en veilig leefklimaat

Naast het wegvallen van dagstructuur en sociaal contact in onze residenties werden deze kinderen en jongeren ook nog eens verplicht om constant in de leefgroep te blijven met leeftijdsgenoten die geen familie en vaak geen vrienden zijn. Een strak kader waarbinnen huisbezoeken, overnachtingsmogelijkheden en bezoek in de leefgroep konden doorgaan was demotiverend. Jongeren tot actie motiveren werd een begeleidingsdoel. Ondanks de maatregelen, hebben we sterk ingezet om samen activiteiten te doen. Als leefgroep groeiden we dichter naar elkaar toe. We waren op elkaar aangewezen en hebben elkaar beter leren kennen.

Blended Care

Corona dwingt ons op fysieke ontmoetingen als onderdeel van onze trajecten anders vorm te geven. De combinatie van face-to-face gesprekken en digitale zorg, komt hierdoor in een stroomversnelling. We zoeken naar een werkwijze aanvullend op onze bestaande aanpak met behoud van onze kwaliteit.

Solidariteit

De Coronacrisis werkt ook verbindend in onze maatschappij. We ervaren dat mensen meer doen en meer begrip hebben voor elkaar. We zien dit in het netwerk van onze gezinnen, in de samenwerking met partners, het engagement van onze vrijwilligers, stagiaires en de steun van sympathisanten, organisaties en ondernemers. De waardering naar onze gezinnen is zichtbaar groter.

Fonto Nova: “Suikerfeesten en offerfeesten kunnen met wat zoetigheden, een grote kom rijst en schapenvlees. evenzeer een gezellige gebeurtenis zijn in eigen tuin.”

Moed betekent angst voelen en toch je hart volgen

Bezetting 2020 per module

module	%
CB Breedsporig	81,7
CB i.f.v. autonoom wonen	102,4
CB Positieve Heroriëntering	80,1
CB Laagintensief	90,9
Verblijf	80,5
Dagbegeleiding in groep (tem 30/06)	81,3
Ondersteunende begeleiding (vanaf 1 juli)	125,8

Bezetting (cumulatief): 90,5%

Aanwezigheid verblijf&dagcentrum: 51,5%

Contacttijd - F2F: 85,8%

De algemene bezetting is licht gestegen t.o.v. 2019. De aanwezigheid is verder gedaald van 57% naar 51,5% en is gelinkt aan ons gewijzigd hulpverleningskader en bijgevolg een positieve evolutie. We werken sneller, geheel en gedeeltelijk, naar huis terwijl de plaats van de jongere bezet blijft. Daarnaast heeft ook de pandemie voor een versnelde, soms tijdelijke, terugkeer naar huis gezorgd. De daling van de contacttijd is een rechtstreeks gevolg van de coronamaatregelen.

Meisje Huis 17: “ik heb de lockdown ervaren als een broeikas. Ik moest in quarantaine, de hele tijd alleen op een warm kamertje zitten en niemand kunnen zien”

Bedankt voor wie je bent voor alles wat je doet ALTIJD recht uit het hart en NOOIT omdat het moet.

Meisjes van leefgroep De Souw

Samenwerken op afstand

Verandering draag je maar beter in de genen

In de vorige editie van ons jaarverslag stond: je kan nog zo goed je best doen om de lijnen uit te tekenen, je stoot altijd op onverwachte obstakels en veranderingen, op nieuwe uitdagingen. Hier flexibel en snel op inspelen is onze verwachting naar elke medewerker. Dit hebben we afgelopen jaar meer dan ooit ondervonden. We leerden digitaal samenwerken, we ervaren begeleiden op afstand via beeldbellen, we organiseerden ons aanbod naar een hogere dagaanwezigheid in de leefgroepen, de overstap naar telewerk kwam in een stroomversnelling... We struggelden en we hebben ook zorgen over de mentale gezondheid van onze hulpverleners die afgelopen jaar ongelooflijk hard hebben gewerkt in uitzonderlijke omstandigheden. Tegelijkertijd stellen we ook efficiëntiewinst vast en zien we opportuniteiten voor de toekomst.

Onze kernwaarde “verbondenheid” onder druk

2020 vroeg een intens samenspel van iedereen, elk vanuit zijn/haar rol om onze zorg voor gezinnen te realiseren. Toch kwam onze verbondenheid onder druk te staan. We waren aanwezig (meestal niet fysiek) en bereikbaar maar we mochten elkaar niet live ontmoeten. We spraken met elkaar via allerlei online platforms. We verbonden via scrums, belrondes, een nieuw personeelsblad, verrassende attenties, we hebben extra ingezet op beschikbaarheid, bereikbaarheid, zorg en ondersteuning... maar dit was niet zoals we gewoon zijn. Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat de aanhoudende pandemie mensen meer doet stilstaan bij de keuzes die ze gemaakt hebben in hun leven. Het aanhoudende thuiswerken zorgt ervoor dat men de verbinding met de organisatie gemakkelijker verliest, waardoor we ook in deze onzekere tijden zien dat mensen, vanuit deze afstand, sneller de stap zetten richting een andere job. Ook in De Oever zien we deze beweging. Sommige collega's geven hun carrière bewust een andere wending. Daarenboven zitten we als organisatie nog volop in een veranderingsproces en ook dit zorgt ervoor dat sommige mensen inhoudelijk kiezen voor een nieuwe uitdaging elders. Dit geeft hun nieuwe kansen en schept ook weer kansen voor nieuwe mensen bij ons.

Trajectbegeleider: “Na een moeilijk gesprek kan je niet binnenlopen bij een collega om je hart te luchten of om feedback te vragen. Pepwalks helpen om de moed te houden.”

Stafmedewerker: “#ontdekkingTroef keurt ons project “bestemming X” goed. Dit mooie perspectief voor 2021 is zeer enthousiast onthaald door kinderen en begeleiders”

